

בס"ד. יום ב' דחג השבועות, ה'תשל"ח
(הגדה בלתי מוגה)

וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמרי. ותמנא לעיליך דיוק
וכותינו נשיאינו, דתיבת לאמר צריכה ביאור, ולכאורה אין לה
הבנה, ואינה כמו כל לאמר שבמקרא, שפי' לאמר לזולתו (היינו שהקב"ה
מדבר למשה לאמר הדיבור לישראל) משא"כ בעשרת הדברות אי אפשר
לפרש כן, שהרי כל ישראל שמעו בעצמן כו' (כיון שמ"ח ה"י במעמד כל
ישראל), וכפרט ע"פ המבואר בפד"א"י שכל הנושמות של כל הדורות היו
במ"ח ושמעו עשרת הדברות. והנה, אחד הביאורים בזה הוא, שהלשון
לאמר שנאמר כאן, קאן על מצות לימוד התורה שצ"ל בדיבור דוקא,⁶
וכמאר"ל ע"פ ח"ים הם למוציאהם, למוציאהם כפה, וכן מוני
המצוות (המהלקים את המצוות לפי האברים שנתחייבו בהם) מנו מצות
תלמוד תורה במצוות התלויות כפה כמ"ש בסמ"ק⁷ וכספר חרדים⁸.
אמנם הא גופא זורש ביאורו, שהרי לימוד התורה הו"ע השייך לעיון
והבנה שבמזמור, ולא לדיבור שבפה, וכפרט שלפעמים הדיבור בפה
מבלבל לעיון וכו', ולמה עיקר מצות ת"ח היא בדיבור דוקא⁹. וגם דוע
הדיוק בלק"ת¹⁰ מהו ענין הרעש הגדול שה"י במ"ח בקולות וכדק"ם כו'
(כמבואר בפסוקים המוכנים מעצמם שגם שכל אנשי מדינת. ופ"ט שלא
זו בלבד שהם דברים פשוטים המוכנים מעצמם, אלא עוד זאת, שחלק
מהצוויות שבעשתי"ד כבר נצטוו עליהם לפניך בהצווי לכוני נח על ד'
מצוות שלהם¹¹, ואפ' מצות שבת כבר נצטוו במדרג¹², ועד"ז שאר הצוויות.

- (9) מצוה קה.
- (10) פ"ב (מ"ע מן התורה התלויות בפה).
- (11) ראה תו"א הוספת קת, סע"ג ואילך.
- (12) אורח"ת יתרו שם.
- (13) ראה גם אורח"ת יתרו ח"ח ע' בהתקצ.
- (14) במדבר טו, סע"ג. וראה גם שם יב, ג.
- (15) יתרו יט, טו. שם כ, טו.
- (16) ראה סנהדרין ג, סע"א ואילך. רמב"ם הל' מלכים רפ"ט.
- (17) יתרו יט, טו. שם כ, טו.
- (18) משל"ד, כב.
- (19) יתרו כ, א.
- (20) ד"ה בשעה שהקדימו דש"פ במכר
- (21) פ"ב (לעיל ע' שית).
- (22) תו"א יתרו טו, ב. אורח"ת יתרו ע' תתס.
- (23) פרק מא.
- (24) ראת אורח"ת שם.
- (25) תל' ת"ח לאורח"ז פ"ב ס"ב. וש"ג.
- (26) עירובין נד, א.
- (27) משל"ד, כב.

ואני המתחיל. ומצד זה נעשה אז בלכול בכל סדר ההשתלשלות,
והתחללות כל הענינים, שלכן היו רואין הנשמע ושומעין את הנראה³⁵.
(ד' וע"פ תורת האר"י³⁶ על הפסוק³⁴ והימים האלה נזכרים
ונעשים, מובן, שכל הענינים שהיו במ"ח בפעם הראשונה,
נזכרים ונעשים מדי שנה בשנה, ועד"ז בשנה זו. והיינו, שגם לאחר
שלימות העבודה דוספרתם לכם גוי' שבע שבחנות תמימות תהיינה, וכפרט
בקביעות שנה שסיום השבע שבתות הוא בשבת, שאז הן תמימות
כפשוטו, כדאיתא במדרש³⁵ [נוסף על פי' ה"י שבמדרש³⁶, אימתי הן
תמימות בומן שישארל עושיין רצונו של מקום], ולאחרי ר"ח סיון עם כל
העילויים שבו, וכפרט בקביעות שנה זו שר"ח סיון חל ביום השלישי
שהוכפל בו כי טוב³⁷, שנוסף על היותו בחודש השלישי ביום הזה, יש
לו שייכות מיוחדת ליום מ"ח שהוא ביום השלישי³⁸, ולאחרי הענין
דהקדמת נעשה לנשמע בהמשה כסיון, ערב חג השבועות — הנה כל
מצלות אלו הן באופן של מדידה והגבלה לגבי הגילוי דמ"ח בשנה זו,
כולל גם לגבי הענין דמ"ח בשנה שעברה.

וירך"ך שנושלים את כל ההכנות למ"ח בשלימותם, והרי קבלת התורה
בשמהח ובפנימיות, כלשון הידוע דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא
דורנו³⁹, ומזמן מ"ח יומשך על כל השנה כולה, שתה"י שנת תורה, שנת
אורה ושנת גאולה, כביאת משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העם
כולו⁴⁰, וכקורב ממש.

- (32) מכללות עה"פ יתרו שם, טו. וראה תנשיא ח"ג ע' 90 ואילך.
- (33) לקי"ש ח"ז ע' 120 ואילך.
- (34) ראה רמ"ז בספר תקון שובבים.
- (35) הובא ונמבאר בספר לב דוד להור"י א פכ"ט.
- (36) אסתר ט, בת.
- (37) פסוקא דר"ב פסקא ת, קה"ר פ"א.
- (38) נמבאר בלקי"ש ח"ב ע' 96 ואילך. תכ"ב ע' 145 ואילך. תול"ת ע' 7 ואילך. התועודות צו"א.
- (39) תנשיא ח"ג ע' 90 ואילך.
- (40) רמב"ם פ"ב (לעיל ע' שית).
- (41) תו"א יתרו טו, ב. אורח"ת יתרו ע' תתס.
- (42) פרק מא.
- (43) ראת אורח"ת שם.
- (44) תל' ת"ח לאורח"ז פ"ב ס"ב. וש"ג.
- (45) עירובין נד, א.
- (46) משל"ד, כב.

עד לאופן של שטח, כמבואר בכ"מ"ג, שפי"ז מורה על המשכה שבסדר
ההשתלשלות. משא"כ אנכי והדל מבחי' (האל"פ) דאנכי שלמעלה שלא
בערך ממדרגת אבי'ת' קאי על המשכה שלמעלה מסדר ההשתלשלות,
כדאיתא בזה"ק דאנכי מי שאנכי הלא אתרמז בשום אות וקוצא כלל,
היינו, שזוה"ק המשתכח תוספת כח מבחי' שלמעלה בא"ע משם הוי', ואפילו
מקוצו של יי"ד רשם הוי', וזהו מ"ש אנכי (אנכי) הוי' אלקיד, כחך וזיתוך וולכך איך
מבחינת אנכי לשם הוי', אזי נעשה הוי' אלקיד, כחך וזיתוך וולכך איך
זה בסתירה למ"ש בכריאת העולם, כיון עשות הוי' אלקים גוי"ג, ושם לא
נאמר אנכי כי החידוש דמ"ס הוא שהוי' יומשך להיות אלקיד, כחך (עד
לכך העשי' וזיתוך, וכשכל זה צ"ל ההמשכה מבחי' אנכי דוקא).

וכיאו הענין יוכן ע"פ מ"ש (כביאורים על אגה"ק ס"א"ג) כפירוש
א"ל עליון כו' ומביא גואל לכיני בניהם³⁴, שבניהם קאי על ז"א,
וכיני בניהם קאי על נצח והור שהם לכו מגופא³⁵, וכיני שיהי' מביא גואל
לכחי' בני בניהם, צריך להמשיך מבחינת א"ל עליון, שה"ע ספירת הכתר.
וכמובן ממשל הרב ותלמידו, שכדי שיוכל ללמד את התלמיד הקטן ביותר,
צריך שיומשך בהרב המשכה ממקור עליון יותר, וע"י ריבוי ההמשכה
אצל הרב, יוכל להמשיך אח"כ לתלמיד הכי קטן ועד"ז יוכן במ"מ, שבכ"י
שהוי' יהי' אלקיד, כחך וזיתוך, צריך להמשיך מבחינת אנכי דוקא.

כפ"ט ע"פ הידוע שההמשכה שבמ"מ היא **מבחינת א"ס**, שהרי התורה
שניתנה במ"מ היא **מבחינת א"ס** (וכבר שחתה"י המשכה בבחינת א"ס,
צריך שחתה"י ההמשכה **מבחינת א"ס בעצם** שזוה"ע ספירת הכתר, ולמעלה
יותר, פנימיות הכתר, ולמעלה יותר, בחי' רד"א, הכיין עת העצמות³⁷,
ועוד יותר, פנימיות הכתר, ולמעלה יותר, בחי' רד"א, הכיין עת העצמות³⁷,

29) תניא אגה"ת פ"ד (צ"ד, ב.) וכי"מ.
30) ראה לקי"ת פ' ראה י"ט, ב. אה"ת (ש"ק) פירוש פירושים" ע"ס ט ואל"ד. באה"ת
לדאמור"י האמצעי בלך ריא, ב. אה"ת סדר
אניש תש"י פ"ד ואל"ד (ס"ח"מ תש"ח ע"י קפת.
34) בתפלת העבודה.
35) ראה לקי"ת פינתם פ' סעי"ב, וראה
זהו ה"א קט"ו, ב. ח"ג י"א, א. ר"ת, ב.
32) בראשית ב, ד.
33) "ליקוט פירושים כ"י לאגרת הקודש"
סימן א (צ"א) לאור נשק"ס סיון שנה זו
(תשל"ח) — ממאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג
ח"א ע"ל ואל"ד (ליקוט פירושים" שם ע'
29) תניא אגה"ת פ"ד (צ"ד, ב.) וכי"מ.
30) ראה לקי"ת פ' ראה י"ט, ב. אה"ת (ש"ק) פירוש פירושים" ע"ס ט ואל"ד. באה"ת
לדאמור"י האמצעי בלך ריא, ב. אה"ת סדר
אניש תש"י פ"ד ואל"ד (ס"ח"מ תש"ח ע"י קפת.
34) בתפלת העבודה.
35) ראה לקי"ת פינתם פ' סעי"ב, וראה
זהו ה"א קט"ו, ב. ח"ג י"א, א. ר"ת, ב.
32) בראשית ב, ד.
33) "ליקוט פירושים כ"י לאגרת הקודש"
סימן א (צ"א) לאור נשק"ס סיון שנה זו
(תשל"ח) — ממאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג
ח"א ע"ל ואל"ד (ליקוט פירושים" שם ע'
29) תניא אגה"ת פ"ד (צ"ד, ב.) וכי"מ.
30) ראה לקי"ת פ' ראה י"ט, ב. אה"ת (ש"ק) פירוש פירושים" ע"ס ט ואל"ד. באה"ת
לדאמור"י האמצעי בלך ריא, ב. אה"ת סדר
אניש תש"י פ"ד ואל"ד (ס"ח"מ תש"ח ע"י קפת.
34) בתפלת העבודה.
35) ראה לקי"ת פינתם פ' סעי"ב, וראה
זהו ה"א קט"ו, ב. ח"ג י"א, א. ר"ת, ב.
32) בראשית ב, ד.
33) "ליקוט פירושים כ"י לאגרת הקודש"
סימן א (צ"א) לאור נשק"ס סיון שנה זו
(תשל"ח) — ממאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג
ח"א ע"ל ואל"ד (ליקוט פירושים" שם ע'

37) פירוש האריז"ל לספרא דצינעיותא
בוח"ב קט"ו, ב (זהו ה"ק קט"ו, א (קארין,
תקמ"ה), שנת מאמרי רשב"י לספרא דצינעיותא
שם (קל"ג, ב. — ירושלמי, תשמ"ד).
37) פירוש האריז"ל לספרא דצינעיותא
בוח"ב קט"ו, ב (זהו ה"ק קט"ו, א (קארין,
תקמ"ה), שנת מאמרי רשב"י לספרא דצינעיותא
שם (קל"ג, ב. — ירושלמי, תשמ"ד).

ואפילו הציונים שנתחטפו במ"מ, הרי אינם מופלאים כ"כ (לכאורה)
שיהיו קשורים ברעש גדול כזה ושינוי הטבע וכי'. ואף שעשרת הדברים
כוללים את כל התורה כולה (כמ"ש רש"י) בשם אזהרות הרס"ג), וכפרט
ע"פ מ"ש במדרש עה"פ את כל הדברים האלה על אזהרות הרס"ג), וכפרט
דצורך להביך מהו אומון את כל הדברים, דהול"ל וידבר אלקים הדברים
האלה (שגם אז הוי' מוכן דקאי על עשרת הדברים, ותכתב כל לכאורה
מזוה"ק, אלא כזה מודמין, שכל אנביאי' קבלו נבואתן מסיני, ואף
התנאים כו', כאי"א קבל את שולו מסיני¹⁹, וע"כ שאפילו מה שתלמיד
שואל לרב אמר הקב"ה למשה באותה העצה²⁰, ובר"י כל ענינים אלה
שבבעשרת הדברות הם **פתעלם** משא"כ הקולות וברקים והלפידים וההר
העשן הוי' (בגילוי) ובגילוי, הענינים שבשדה"י הם דברים פשוטים. והרי

ולתפ"ץ זה צריך להקדים תחילה מהו החידוש דמ"מ האבות את כל התורה
כ"י²², ומהו החידוש דמ"מ²³, וביאור הענין יוכן בהקדם מ"ש בתחילת
מ"מ אנכי הוי' אלקיד²⁴, ולכאורה צריך להביך, הרי בכל המקומות נאמר
שם אלקים או שם הוי', ומה נתחדש כאן שונאמר אנכי דוקא, אך הענין
הוא, לפי שכאן נאמר הוי' אלקיד, שפירושו²⁵, שהוי' נעשה אלקיד, כחך
וזהוהו, של כאו"א משיאל, כפי שהוא למטה נשמה בגוף, היינו, שהוי'
נמשך בכל הכחות שלו, עד לכן העשי', שהוא למטה ביהוה, שונאמר לא
רק במין המדבר, אלא גם במין שלמטה ממנו וכדי ששם הוי' יומשך למטה
להיות אלקיד, ויוצאה להיות ההמשכה מבחינת אנכי²⁶, דהנה, לא זו בלבד
ששם אלקים הוא המשנה שבסדר ההשתלשלות, אלא אפילו שם הוי',
שהוא הוי' הוה ויהי' כאחד²⁷, הוא גם המשכה שבסדר ההשתלשלות²⁸,
שהוי' יש בו ד' אותיות שענינם צמצום והתפשטות המשכה והתפשטות

17) עה"פ משפטים כ"י, יב.
18) רד"ה וידבר אלקים עטרי"ת, תרפ"ח.
(ס"ח"מ עטרי"ת ע"י תח"ח, תרפ"ח ע"י קצ"ב).
19) שפמ"ר פכ"ח, ג.
20) שם דפמ"ר.
21) יצא כח, ב.
22) ראה קידושין פ"ב, א. פ"ש חולדות
כ"י, ה. שם, י"ב, כ"י, ג. שם, ט. ושל"ח ל"ב, ה.
23) ראה סה"מ תר"כ"ט ע"י רמ"א ואל"ד.
תורפ"ת ע"י קס"ד ואל"ד. תורפ"ת ס"ע שח

17) עה"פ משפטים כ"י, יב.
18) רד"ה וידבר אלקים עטרי"ת, תרפ"ח.
(ס"ח"מ עטרי"ת ע"י תח"ח, תרפ"ח ע"י קצ"ב).
19) שפמ"ר פכ"ח, ג.
20) שם דפמ"ר.
21) יצא כח, ב.
22) ראה קידושין פ"ב, א. פ"ש חולדות
כ"י, ה. שם, י"ב, כ"י, ג. שם, ט. ושל"ח ל"ב, ה.
23) ראה סה"מ תר"כ"ט ע"י רמ"א ואל"ד.
תורפ"ת ע"י קס"ד ואל"ד. תורפ"ת ס"ע שח

17) עה"פ משפטים כ"י, יב.
18) רד"ה וידבר אלקים עטרי"ת, תרפ"ח.
(ס"ח"מ עטרי"ת ע"י תח"ח, תרפ"ח ע"י קצ"ב).
19) שפמ"ר פכ"ח, ג.
20) שם דפמ"ר.
21) יצא כח, ב.
22) ראה קידושין פ"ב, א. פ"ש חולדות
כ"י, ה. שם, י"ב, כ"י, ג. שם, ט. ושל"ח ל"ב, ה.
23) ראה סה"מ תר"כ"ט ע"י רמ"א ואל"ד.
תורפ"ת ע"י קס"ד ואל"ד. תורפ"ת ס"ע שח

כדיכור שהווא מעשה זוטא, הרי הוא כולל גם את כל המצוות וע"ד המבואר במ"א⁵⁰ בענין העוסק במצוה פטור מן המצוה⁵¹ (כמפורש גם בדה"ט⁵²), שזהו לפי שכל מצוה יש בה (עכ"פ מעיק) כל שאר המצוות, שהרי אם נאמר שמצוה זו אינה כוללת בעצמה המצוה האחרת, אינו מוכן איך נפטר על ידה מהמצוה האחרת. וע"ז יובן בעניינינו, דכ"ן שלילמוד התורה דוחה קיום מצוות, מובן שיש בלימוד התורה מעין מעשה המצוות, והיינו לפי שהלימוד עצמו הוא מעשה זוטא⁵³ ולכן דוקא ע"י הלימוד בייבוב נשלל ענין השכחה (כדאיתא בנמרא⁵⁴), כי מצות לימוד התורה היא כדיכור דוקא, ולכן דוקא ע"י הלימוד כדיכור יתוסף שלילמוד בתורה, שתורתו נעשית ענין נצח⁵⁵ (הי"פ השבועות).

ד) וְיִזְרְקוּ וַיְדַבְּרוּ אֲלֵיכֶם אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גו', שבוה נרמז שכל הנהגאים קבלו נבואתן מסיני, ואף ההנהגים כו' כאו"א קבל את שלל מסיני (כנ"ל מהמדרש), וע"ז שכל מה שתלמיד ותיק עתיד ללדש הכל נחתן למשה מסיני⁵⁶, והיינו לפי שבמ"ה נמשך מבחינת אנוכי שלמעלה ממדידה והנהגה, ועאכ"ו"כ למעלה ממדידות המקום והזמן, ומה מוכן שונמשך בכל הזמנים ובכל המקומות. וכ"ן שקוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא⁵⁶ מובן שכאשר החלמיד ותיק לומד בתורה, הרי זה באופן שכר נש מסתכל באורייתא ומקיים עלמא (כלשון הזהר⁵⁶), ויתירה מזה, שכאשר מחדש בתורה, אזי בורא שמ"ס ואין תדשים⁵⁷ וע"פ מ"ש במדרש⁵⁸ שבשעת מ"ה ה"י כאו"א מישראל אומר עמי הדיבור מדובר, שהרי נאמר אנכי הרי' אלקיך, לשון יחבב מובן, שכן הוא ככאו"א מישראל, שע"י שעוסק בתורה הוא מקיים עלמא, וע"י שמחדש בתורה הוא בורא שמ"ס בתדשים. וכשם שלילמוד התורה כולל הוא ענין נצח⁵⁹ [כמובן ממ"ש בתדשים⁵⁹], כולגע ללדוד שלילמוד התורה כולל הוא ענין שחרוד'זה למעלה הוא נצח⁶⁰ ומה מוכן במכ"ש ק"ו"ו לגבי לימוד התורה, שהיא למעלה ממדרה"ג, למעלה ממצוות, ולא זו כלכל שהיחוד שנעשה ע"י לימוד התורה הוא יחוד נצחי, אלא עוד זאת, שהתורה עצמה שלומד

50) ראה טה"ט תרנ"ה ע' לז. ובכ"מ.
51) טובה כה, א. כו, א. טוסה מד, ב.
52) ח"ג קפז, א.
53) עירובין גג טע"ב וא"ל.
54) ראה לקמן ס"ד.
55) ראה מגילה יט, ב. יודשילמי פאה פ"ב.
ה"ד. לק"ש ח"ט ע' 252. וש"ג. וראה י"ה (59) פכ"ה (כ"ב, א).
משה קבל ספי"ג לקמן ע' של.
56) זח"ב קטא, טע"א וא"ל.
57) ע"פ ישעי' סה, זי. וראה זח"א ה, יר"ג.
58) תחומא (באבער) יתרו זי. פסיקתא דר"ב פיסקא זי. ל"ש יתרו רמז רפז.
59) פכ"ה (כ"ב, א).

שהווא גופש דפנימיות הכתר³⁸. וזהו בחינת אנוכי כדאיתא בגמרא³⁹ שאנוכי נוטריקון אנה נפשי כחבית יהבית, דבחינת אנה (נחת התורה) הוא חב"ן עזר העצמות המלוכש בפנימיות הכתר. וענין זה נמשך (בכתבת) - תושב"כ, (ב"הב"ת) - תושב"כ⁴⁰, וכאופן שלא בשמים היא⁴¹, אלא עיקר התורה היא למטה בהחנותים דוקא.

ובזה יוכן החידוש שבמ"ה לגבי העבודה שלפני⁴², שע"י העבודה שלפני מ"ה הגיע רק עד שרש הגבוראים⁴³, שזוה"ע ספירת החכמה, ראשית ההשתלשלות⁴⁴, או למעלה יותר, בחינת אריד אנפין, שגם בחינה זו היא מקור והתחלה לכחות פנימיים. משא"כ במ"ה נמשך מעצמותו ומדותו ית', שזוה"ע אנכי, דקאי על פנימיות הכתר, ועד להב"ן עזר העצמות המלוכש בפנימיות הכתר. ונמצא שבמ"ה נפעל חידוש שהוא באין ערוך, שכחך והיותך של כאו"א מלישראל יהי' מבחינת אנוכי.

ג) וּבְזֶה יִזְכָּר גַּם מֶה שֶׁעָשִׂיתָ הַדְּבָרֹת הַזֵּה דְכָרְתִּים פְּשׁוּטִים, כי זהו החידוש דמ"ה, שע"י דכ"ר"ס פשוטים נעשה מצוה מלשון⁴⁵ צוותא ותיכור עם מצוה המצוות, עצמותו ומחיותו ית', כי מבחינת אנוכי נמשך ע"ז לדכ"ר"ס פשוטים, עד למקום שהוא באופן שלמצרים ירדתם כו' קואה יש בנייכם כו'⁴⁶.

וזהו גם הטעם שבלימוד התורה לא מספיק ענין ההבנה והשגה, שהם הכחות הנללים שבאדם החחות, אלא הלימוד צ"ל בכח הדיבור דוקא (כנ"ל בפ"י לאמר), כי כשם שקיום המצוות הוא כדכ"ר"ס פשוטים דוקא, כך גם לימוד התורה צ"ל בדיבור דוקא, שבחורה גופא הוא ענין של מעשה זוטא⁴⁷, שלכן הנה כל העוסק בתורה כו' כאילו הקריב כו'⁴⁸ ועד שמצוינו לפעמים שלילמוד התורה דוחה קיום מצוה אחרת, כמ"ש⁴⁹ וכל הפצים לא ישור כה, אפילו חפצי שמלים לא ישור כה⁴⁸, וכ"ל לכך שגודל לימוד שמביא לידי מעשה⁴⁹, הנה ללימוד התורה גופא להיותו

38) ראה לקו"ט יחזק"פ ע"א, ריש ע"ד.
39) שבת קמ"א, א (בבירומת העין יעקב).
40) ראה לקו"ט שלל מ"ה, טע"ד.
41) תובא באור"ת יתרו שם (ע' חמגא).
42) נצב"כ ל' ית. ב"מ נט, ב.
43) ראה תנ"א שעז"ה"א פס"ת. רפ"ט.
44) לקו"ט שד"ש כו' ד.
43) לקו"ט בחוקותי מה, ג. ובכ"מ.
44) שבת פ"ה, ט. ריש ע"ב וא"ל.
45) ראה סנהדרין ס"ה, א.
46) מנחות ק"א, א.
47) משל"ה, יא.
48) מו"ק ט, ריש ע"ב.
49) קידושין מ, ב.

בטי"ד. מוצאי ש"פ נשא, י"ב סיון, ה'תשל"ח

(תנהג בלתי מוגבר)

משנה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכיו"ו, וכך היתה מסירת התורה לכלל ישראל ולכאור"א מישראל מדור לדור עד סוף כל הדורות. וידוע דיוק רכינו נשיאנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אזמו"ר (במאמר ד"ה זה), דכללות המסירה דתורה נקראת בשם נתינה, מתן תורה, וכך הוא בנוסח התפלות והברכות (דחג השבועות) זמן מתן תורתנו, וגם בברכת התורה אומרים ונתן לנו את תורתו, ומטיימים וחותמים נותן התורה. וא"כ, למה מדיגיב כאן משה קבל תורה מסיני, ולא הקב"ה נתן את התורה למשה, או מסיני נתנה תורה למשה, וכיו"ב. ועוד צריך להבין (כפי שמר"יק בהמאמר), דחשיב כאן ענין ואופן מסירת וקבלת התורה בהשתלשלותה מדור לדור כפי שבאה ע"י התנאים והאמוראים כחושבנ"פ, שבה מבוארת כל המצוות כפוטרי דינידן כהלכתן (כיון שבחשנ"ב"כ נזכרות המצוות רק בקיצור). וא"כ ה"י צריכים לכאורה לקבוע משנה זו בתחלת הושבנ"פ (דוינו, בסדר הראשון דששה סדרי משנה, במסכת הראשונה שבו, במשנה הראשונה), להודיענו את מסורת וקבלת התורה מדור לדור. ולמה קבעה בתחלת מסכת אבות, שהיא כמה וכמה מסכתות לאחר תחלת הושבנ"פ. ומבאר בה"י, דהיא הנותנת, דדוקא במסכת זו דרוב עסקה הוא בענייני המדות להרחיק את המדות הבלתי טובות ולהקנות את המדות הטובות [ועד שאיתא בגמרא¹ שבמסכת זו מדובר ע"ד מילי דחסידותא], הנה כאן דוקא קבעו משנה זו דמשה קבל תורה מסיני, לומר לך שהמדות והמוטרים שבו המסכת, לא ברו אותם חכמי המשנה מלבם, אלא אף אלו נאמרו מסיני (כמבאר במפורשי המשנה²). והיינו, שלא נאמר שהתנאים בעלי המשנה, שה"י שכלם זך וברור, המציאו ההוראות שבמסכת זו מצד שכלם וסברתם, אלא גם עניינם אלו קבל משה מסיני ומסרום ליהושע לזקנים ודקנים לנביאים ונביאים לאנשי כנסת הגדולה, והם ציוו והעמידו תלמידים ורבה, שעיי"ז נייחסו גם כל ההוראות שבמסכת אבות.

- 1) אבות רפ"א.
- 2) סה"מ תשי"ב ע' 109 ואילך.
- 3) שם ריש ע' 110.
- 4) ב"ק ל, א.
- 5) רע"ב. הובא בסה"מ תשי"ב שם.

היא נצחית, הן מה ש**מחדש** בתורה, והן בשתוב מה שכבר למד, שגם אז צ"ל הלימוד באופן רמה להלך באימה וביראה כו' אף כאן כו'⁶⁰, אפילו כשלומד בפעם המאה, יצאנו"כ בפעם המאה ואחת⁶¹, וברדאי נקראת התורה על שמותיה⁶² הנה גם מה שמקיים עלמא ע"י לימוד התורה שלו, ומה שכורה שמנים ואין חדשים, הו"ע נצחי.

ה) וי"ק"ף שבקורב ממש יקויים היעוד ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר יחדיו גוי'⁶³, שאז יהיז כל הענינים הנ"ל בגלוי, ודיינו, שגם עכשיו ישנם כבר כל הענינים, וי"ע"ד המבואר בנוגע למעשה המצוות שענינם להוסיף אורות באצילות⁶⁴, שאע"פ שעכשיו אין זה בגלוי, מ"מ, וה"ו זה כמשל האוצר המונח בקונפסא⁶⁵, וכאופן שיש לו גם את המפתח של האוצר, הנה ע"ד"ז הוא בלימוד התורה, ולא זו בלבד שיש לו את המפתח כו', אלא עוד זאת, שהתורה נקראת על שמו, כיזן שמכ"א כפועל את הכחות שניתנו לו במ"ת (שהיא כל הנשמות על שמו, ביזן שמכ"א כפועל ה"י הענין דרדכר אלקים את כל הדברים האלה לאמתן, אבל הגלילי שללהם יהי' לעתיד לבוא, יחד עם כל הגליליים שיהיו אז, שכבר ה"י לצולמים מעי'זן זה בשעת מו"ת⁶⁶, אבל רק מעי'זן זה ואילו עיקר הגלילי יהי' לעתיד לבוא, בכיאת משיח צדקנו. ווא' יתוסף חידוש וגם במ"ת) כיידוע בענין לימוד התורה שעיי' משיח צדקנו, שיהי' באופן דתורה

תורה מאתי תצא⁶⁷ (ולכן יהי' גם שמנים חדשים ואין חדשה⁶⁸), ועוד שלא ילמדו עוד איש את רעהו גוי' כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם⁶⁹, היינו שתה"י הידיעה בעצמותו ומהותו יהי', שכזה כולם שויים⁷⁰, כי מלאה הארץ דעה את הוי' כמים לים מכסים⁷¹, בקרוב ממש, במהרה בימינו ממש, למטה מעשרה ספחים, ובעגלא דיין.

ש"ס
המשנה
לחיי

- 60) ברכות כב, א. תו"א יתרו סי' ב. וראה ד"ה תרנ"ז ע' לג. ד"ה באה לגוי תשי"א פרק ה' (תו"ס סה"מ שבת ע' רסו).
- 66) ראה תנאי פורק לו (מו"א א).
- 67) ישעי' נא, ד'. ויקו"ר פנ"א, ג.
- 68) ראה גם סה"מ תרשי"ח ע' רפד.
- 69) דלמי לא, לג.
- 70) ראה המשך תרנ"ב ח"ב ע' תתקל. בותצאת החדישה — ח"ד ע' א' ע"ד ועוד.
- 65) ישעי' יא, ט. רמב"ם סוף היל' מלכים.
- 63) ישעי' מ, ה.
- 64) ראה עי' חיים שעד לט (שער מ"ז ומ"ד) דודש יא סימן סו. תנ"א קי"א קנה, א.
- 62) עי' רע"ב י"א. וראה קידושין לג, ריש ע"ב ובפרשי"ם שם ד"ה ובתורתו יתנה.
- 61) ראה חגיגה ט, ב. תנאי פט"ו.
- 60) ברכות כב, א. תו"א יתרו סי' ב. וראה ד"ה תרנ"ז ע' לג. ד"ה באה לגוי תשי"א פרק ה' (תו"ס סה"מ שבת ע' רסו).